

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-12-10

Knä - protesknä preoperativ med kula (belastning) - konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av skelettet vid utredning av ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 642 142/ Knäled, provokation eller belastning

Indikation

Inför operation med kalibreringskula om begärt i remissen.

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal

Position: Patienten står med patella mot detektorn.

Knät flekterat 10-15 grader.

Kalibreringskula späns fast på benet lateralt vid knäleden.

Centrering: Mitt över ledspringan. Utbländat ca 20 cm både ovanför och nedanför knäleden. Inbländat till hudkostymen på sidorna.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Ledspringan väl framställd.

Laterala och mediala tibiaplatån tangeras om möjligt.

Sidomarkering på lateralsidan.

Dokumentera att bilder är belastad.

Dokumentera storlek på kalibreringskulan på bilden.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Sidobild

Position: Patienten står med aktuell sida mot detektorn.

Knät flekterat 10-15 grader. Kalibreringskulan späns fast på benet, väl synlig.

Centrering: Mitt över ledspringan. Utbländat ca 20 cm både ovanför och nedanför knäleden. Inbländat till hudkostymen på sidorna.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Femurkondylerna projiceras över varandra.

Sidomarkering.

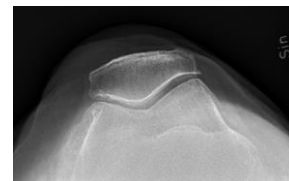
Dokumentera att bilder är belastad.

Dokumentera storlek på kalibreringskulan på bilden.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Patellaaxial

Position: Patienten ligger på rygg med aktuellt knä böjt ca 40- 45 grader. Detektorn placeras kranialt om knät (be patienten hålla detektorn).

Alt sitter patienten på bordskanten men benet lätt böjt och foten i golvet. Detektorn placeras på trappstegen. Vertikal strålriktning.

Centrering: Genom patellas mitt.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm.

Kriterier: Femurpatellarleden tangentiellt väl framställd.
Sidomarkering på lateralsidan.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Carolin Karlsson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin (SÄS)

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin (SÄS)

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service (SÄS)

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin (SÄS)

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service (SÄS)

Nyckelord

Metodbok konventionell, knäled, preoperativ med kula.

Referenser

Text

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, Sektionsledare

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Granskad av: Stefan Carslöv, Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-109

Version:

Giltig från:

Giltig till:

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-516

Version: 2.0

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-12-10